

LAPE-hankkeen päättyminen ja yhteisen työn jatkuminen vuonna 2019

Vuosina 2017-2018 laajaa joukkoa lasten ja perheiden palvelujen ammattilaisia ja asukkaita osallistanut Pirkanmaan LAPE-hanke PIPPURI saatiin päätökseen. Kehitetyt toimintamallit kirjoitettiin auki ja jalkautettiin toimintaan eri puolilla Pirkanmaata. Kunnat tekivät työskentelysuunnitelmat vuodelle 2019 ja maakunnallinenkin työskentelysuunnitelma koordinaatiiovastuun valmistui joulukuussa 2019.

Ensin kuitenkin lyhyt pysähdys 2017-2018 tehdyn työn antiin. Pirkanmaalla perhekeskustointimallityötä vietiin eteenpäin useissa eri kehittämissyryhmissä. Lähes kaikki kunnat ottivat osaa perhekeskuskehittämiseen joko rakenne- ja/tai sisältötyön osalta. Järjestöjen ja seurakuntien osallisuus oli vahva. Kuin kruununa hankkeessa tehdyille työlle hankekumppani TAMK tarjosi tukea perhekeskusagenteille tarjotun koulutussarjan muodossa.

Mitä sitten saatiin aikaiseksi? Perhekeskustointimalli, sen rakenne, tehtäväkokonaisuudet, arvopohja, toimintaperiaatteet, asiakaspolku ja johtamisen rakenne määriteltiin. Yhteistyössä sotevalmistelun kanssa työstettiin ehdotukset perhekeskusalueiksi tulevaan maakuntaan.

Perhekeskustoiminnan sisältöä kehitettiin ja kehitettyjä toimintamalleja pilotoitiin laajasti. Pirkanmaalla vahvistettiin moniammatillista yhteistyötä, eroperheiden ja neuropsykiatrisesti oireilevien lasten ja nuorten kanssa tehtävää työtä ja vanhemmuuden tukea sekä osaamista monikulttuuristen perheiden kanssa työskentelyyn. Hankkeen aikana osallistuttiin kansalliseen sähköisen perhekeskuksen kehittämistyöhön ja tarjottiin paikallisia koulutuksia sähköisten palvelujen käytön edistämiseksi, kehitettiin kohtaamis-

paikkatoimintaa ja ehkäisevän väkivaltatyön tekemisen tapoja sekä otettiin eri palveluissa käyttöön Lapset puheeksi -toimintamalli.

Varhaiskasvatuksen, koulun, oppilaitoksen ja vapaa-aikapalvelujen kokonaisuudessa kehitettiin ja pilotoitiin lasten ja perheiden varhaisen tuen muotoja, tuotettiin oppaat tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistamiseen ja kiusaamisen ja häirinnän ehkäisyyn sekä esiopetuksen oppilashuoltopalvelujen järjestämiseen. Toimintamalli osallisuuden edistämiseksi kouluissa työstettiin ja pilotoitiin. Matalan kynnyksen avun ja tuen Kohtaamo-toiminta käynnistettiin 2. asteen oppilaitoksissa. Koulukuraattori- ja -psykologiresurssit kartoitettiin kunnittain.

Erityis- ja vaativan tason kehittämiskokonaisuudessa kartoitettiin konsultaatio- ja jalkautuvan työn käytäntöjä. Kehitettyjä monitoimijaisen yhteistyön toimintamalleja pilotoitiin eri puolilla Pirkanmaata. Etelä-Pohjanmaan ja Kanta-Hämeen toimijoiden kanssa työstettiin perustamissuunnitelma Tampereen OT-keskukselle. Lastensuojelun systeeminen työskentelymalli levisi usean eri kunnan alueelle.

Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelman ja PIPPURI-hankkeen tavoitteissa onnistuminen edellytti laajaa **toimintakulttuurin muutosta**. Tämä kulki punaisena lankana kaikessa tehdyssä työssä koko hankkeen ajan, mutta kokonaisuutta vietiin eteenpäin myös omissa kehittämissyryhmissä. Toimintakulttuuriin muutoksen osalta määriteltiin

sektorirajat ylittävän toimintakulttuurin ja verkostojohtamisen elementit sekä kaikkien lasten ja nuorten parissa työskentelevien yhteinen tulevaisuuden keskeinen osaaminen. Eri työryhmissä tunnistettiin osaamisen katvealueita ja tarjottiin substanssiosaamista tukevaa koulutusta niihin. Lisäksi tarjottiin esimiehille Tampereen yliopiston Johtamiskorkeakoulun tarjoamaa johtamiskoulutusta. Hankkeen aikana mallinnettiin ja pilotoitiin lapsivaikutusten ennakoarviointiprosessi.

Kehittämistyön tulokset ja ohjeistukset kuntien LAPE-ryhmille jatkovalmisteluun ja juurruttamiseen on kuvattu tarkemmin hankkeen maakunnallisessa loppuraportissa **”Asiakas on aina oikealla ovella - Käsikirja lasten ja perheiden palvelujen muutokseen”**. Löydät käsikirjan seuraavan nettilinkin kautta: <https://www.pirkanmaa.fi/wp-content/uploads/Asiakas-on-aina-oikealla-ovella-Käsikirja-Lasten-ja-perheiden-palvelujen-muutokseen.pdf>. Tämän lisäksi valtaosa hankkeen aikana tuotetuista aineistoista on jo alkuvuodesta löydettävissä www.lapepirkanmaa.fi -sivustolta. Sivustoja ylläpidetään ja päivitetään myös vuonna 2019, lisäksi some-viestintä jatkuu Facebookissa aktiivisesti profiililla Lape-muutosagentti. Uusi toimija eli kunta-agentti varmasti ottaa somen haltuun hyvin nopeasti sitten, kun käynnistää työnsä.

Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman jatkotyö vuonna 2019

Maakunnan ja kuntien LAPE-ryhmät jatkavat toimintaansa vuonna 2019. Hankkeen päättyessä maakunnan LAPE-työryhmän painoarvo kasvaa

aiemmasta. Tästä syystä eri organisaatioita pyydettiin nimeämään työryhmään henkilöitä, jotka pystyvät osallistumaan jatkotyöskentelyyn.

Maakunnallinen LAPE-kehittämistyö jatkuu eri tahojen koordinoimissa 18 työryhmässä. Pirkanmaan hengestä ja maakunnallisen kehittämistyön annista kertonee paljon se, että kehittämistyöryhmien koordinaatiovastuuta saatiin jaettua usean eri toimijan kesken; vastuuta ottivat järjestöjen, Tampereen kaupungin, PSHP:n ja Ely-keskuksen edustajat sekä luonnollisesti vuonna 2019 kansallisella hankerahoituksella työskentelevät LAPE-muutosagentti ja kunta-agentti. Alla sovitut työryhmät ja koordinaatiovastuut.

Työryhmä	Koordinaatiovastuu
Maakunnan LAPE-ryhmä	Pj. Maria Päivänen
Sivistys- ja sote-johdon tapaamiset	LAPE- ja kunta-agentti
LAPE-muutosakatemiatyöskentely	LAPE- ja kunta-agentti
Perhekeskusagenttiverkosto	LAPE-agentti (kunta-agentti?)
Eroverkko	MLL Tampere ry
Vanhemmuusfoorumi	MLL Hämeen piiri
Parisuhdeverkosto	Kataja ry
Nepsy-verkosto ja -valmentajat	Tampereen nepsy-tukitiimi ja Tsau ry
Nuorisokaisten ja heiden perheiden tuki	LAPE-muutosagentti
LAVA-yhdyshenkilöt	LAPE-muutosagentti (1. krt)
Väkivaltatyö	Setlementti Tampere ry
Lapset puheeksi -työ	LAPE-muutosagentti
Vauvaperheverkosto	Tays pikkulapsipsykiaatria ja Ensi- ja turvakotien liitto ry
Systeeminen lastensuojelu	LAPE-muutosagentti
Lasten ja perheiden maahanmuuttaja-palvelujen avainhenkilöverkosto	Ely-keskus
Päihteitä käyttävien äitien palvelut -projekti	Tampereen kaupungin Päiväperho
OT-keskus	Pikassos (alkuvuosi)
Eriytis- ja perhekeskustoimijoiden välinen yhteistyö	Sovitaa alkuvuodesta 2019

Paikallistasolla tehtävän työn jatkumiseksi lähes kaikki kunnat ovat tehneet paikallisen siltaamis- ja juurruttamissuunnitelman, joka sisältää suunnitellut toimenpiteet, aikataulut ja vastuutahot.

Kansallinen tuki maakunnissa tehtävän työn tueksi jatkuu. LAPE-muutosagentti jatkaa työtä STM:n valtionavustuksella myös vuonna 2019 ja sivistyspalveluissa tehtävän työn tueksi OKM:n rahoituksella palkataan Tampereen kaupungille kunta-agentti. Tampereen kunta-agentin työskentelyalueena on Pirkanmaan, Etelä-Pohjanmaa ja Kanta-Hämeen alue. Päätöksentekijöitä ja lasten

ja perheiden palvelujen johtoa osallistava LAPE-muutosakatemiatyöskentely käynnistyy alkuvuodesta 2019. Lisäksi esimerkiksi lastensuojelun kehittämistyötä tuetaan SyTY-hankkeen muodosssa, kansallisen lapsistrategian valmistelu ja Yksi lapsi – yksi tilannekuva -työryhmän työskentely jatkuvat.

LAPE-hankkeen aikana on kirjoitettu useita julkaisuja. Näiden kirjoittamiseen ovat osallistuneet vahvasti myös meidän maakunnan toimijat, mutta tärkeä anti Pirkanmaalle on myös muiden maakuntien kootut kirjoitukset tehdystä työstä. THL on koonnut julkaisut osoitteeseen <https://stm.fi/hankkeet/lapsi-ja-perhepalvelut/julkaisut>

Tulevia Pirkanmaalla järjestettäviä LAPE-tapahtumia

Sivistys- ja sote-johdon talvipäivät 25.1.2019 klo 12.30-15.30 Metsossa Lehmus-salissa (os. Pirkankatu 2, Tampere). Tule mukaan kuulemaan uusimpia tuulia opiskeluhoitotyön kehittämisestä ja osallistu maakunnallisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmatyön tekemiseen. Lisätietoa ja ilmoittautuminen kyseisen linkin takaa: <https://lapepirkanmaa.fi/wp-content/uploads/2019/01/Kutsu-sivistys-ja-sote-johdon-talvipäiville-25.1.2019.pdf>

Sosiaalityö tulevassa maakunnassa -tilaisuus 31.1.2019 klo 13-15.30 Paikka: Pääkirjasto Metso, Kuusi-sali (os. Pirkankatu 2, Tampere) Tule kuulemaan sote-valmistelun terveisiä. Työpajatyöskentelyosuudessa voit vaikuttaa valmistelutyöhön. Lisätietoa ja ilmoittautuminen kyseisen linkin takaa: <https://lapepirkanmaa.fi/wp-content/uploads/2019/01/Kutsu-sosiaality%C3%B6-tulevassa-maakunnassa-tilaisuuteen-31.1.2019.pdf>

Perhekeskusagenttien ja perhekeskuskehittämisestä kiinnostuneiden tapaamiset vuonna 2019:

22.2.2019 klo 13-15.30 Metso, Kuusi-sali

Aihe: Perhekeskusverkoston johtaminen ja toiminnan koordinointi

12.3.2019 klo 13-15.30 Metso, Kuusi-sali

Aihe: Perhekeskustoimijoiden roolit ja tehtävät (lähi- ja omatyöntekijä, avainhenkilö)

22.5.2019 klo 13-15.30 Paikka auki

Aihe: Monitoimijainen yhteistyö ja yhdyspinnat eri palveluihin

20.8.2019 klo 13-15.30 Metso, Kuusi-Sali

Aihe: Sähköinen perhekeskus

27.11.2019 klo 13-15.30 Metso, Kuusi-Sali. Aihe auki.

Lasten ja perheiden maahanmuuttajapalvelujen avainhenkilöverkoston tapaaminen 22.1.2019 Pirkkalassa. Yhdyshenkilö Marja Huttunen (marja.huttunen@ely-keskus.fi)

LAVA-yhdyshenkilöiden tapaaminen 19.2.2018 klo 12.30-15.30. Paikka ilmoitetaan myöhemmin.

Pirkanmaan nepsy-verkoston ja nepsy-valmentajien tapaaminen 5.3.2018 klo 13-16. Paikka ja tarkempi ohjelma ilmoitetaan myöhemmin.

Pirkanmaan vanhemmuusfoorumi 10.5.2018 klo 9-16 Metso, Lehmus-sali. Ohjelma ja ilmoittautuminen ilmoitetaan myöhemmin.

Lisätietoa tulevista tilaisuuksista saat seuraamalla www.lapepirkanmaa.fi -sivuston ajankohtaista -osiota, sosiaalista mediaa tai vastaanottamalla maakunnan LAPE-ryhmän jäsenten kautta lähetettyjä tiedotteita tulevista tapahtumista.

Mukavaa alkanutta vuotta teille toivottaen

Pirkanmaan LAPE-toimijat